

داشت و بهیچوجه شخصیت قاتل و صفات فطری و باطنی او و علت و سبب اصلی ارتکاب را توجه نمیگردند ولی بتدریج فکر تقصیر و مسئولیت فردی توسعه پیدا کرده، قتل عمدی و قتل غیر عمد را از یکدیگر تفکیک نموده وضع و نحوه

ارتکاب و علت و سبب اصلی قتل و تهیه مقدمات و روابط موجوده قتل و مقتول را در نظر گرفته مخصوصاً بحالات روحی و افکار ناموسی اهمیت بسیار میدهند.

ناظمیان

بیان

خیانت در امانت

ماده ۲۴۱ قانون مجازات عمومی [هرگاه اموال و اسباب یا نقود یا اجناس و امتعه یا بلیط های بانک یا نوشتجاتی از قبیل تمسک و قبض و غیره بعنوان اجاره یا امانت یا رهن و یا آنکه برای وکالت یا هرکار با اجرت یا بی اجرت بکسی داده شده باشد و بنا براین بوده که اشیاء مذکور مسترد شود یا بمصرف معینی برسد و شخصی که آن اشیاء نزد او بوده آنها را بر ضرر مالکین یا متصرفین آنها تصاحب یا تلف یا مفقود یا استعمال نماید)

امانت عقدی است جایز که شخصی مال خود را بدیگری میسپارد و او هم قبول امانت مینماید - که ماده ۶۰۷ قانون مدنی مقرر باین معنی است و بر حسب ماده ۶۱۰ قانون مزبور طرفین عقد امانت باید اهلیت داشته باشند - و بر حسب ماده ۶۱۲ همان قانون امین باید شیشی مورد امانت را بطوریکه مالک یا متصرف مقرر نموده حفظ نماید و اصولاً بر حسب مواد مربوطه امین در صورت تفریط و تعدی نسبت بشیشی مورد امانت از لحاظ حقوقی ضامن می باشد.

چون در نظر واضع قانون عقد امانت حائز اهمیت بوده پس بوضع ماده ۲۴۱ قانون مجازات عمومی علاوه بر مسئولیت حقوقی مجازاتی هم برای خائن مقرر داشته است کما اینکه ماده ۴۰۸ قانون فرانسه نیز خیانت در امانت را بمضمون ذیل تعریف مینماید (هرگاه اشیاء نقود امتعه بلیطها یا رسیدها یا در هر نوشته که بمنزله رسید است بشخصی

بعنوان اجاره یا امانت یا وکالت یا گرو و یا استعمال یا برای هر نوع کار با اجر یا بی اجر تسلیم میشود و در موقع تسلیم قرار بر آن بوده که آنها را مسترد کرده یا ارائه نموده یا بمصرف معینی برساند و شخص مزبور ضرر مالک یا متصرف معنوی یا متصرف مادی آنها را بر بوده و یا تلف نماید بمجازات مقرر در ماده ۴۰۶ محکوم می گردد) و نزد واضعین قوانین عقد امانت اهمیت فوق العاده داشته است - البته همین قسم که در نظر قانون گذار خیانت در امانت اهمیت داشته است تشخیص و تطبیق قضایا و عقود با مواد مربوطه باین چه از لحاظ قانون مدنی و چه از لحاظ ماده ۲۴۱ قانون مجازات نیز مورد دقت خواهد بود که چه اموری را میتوان با مواد مزبور منطبق نمود و برای تشخیص این گناه عناصری چند باید رعایت گردد اول - (تصاحب - تلف - مفقود - استعمال) باید در اثر اراده امین بوده اعم از آنکه کلایاً یا بمضاً بمصرفی غیر از مصرف معهود رسانیده باشد - و باید دانست حال که یکی از عناصر این بزه سوء نیت (اراده) میباشد ممکن است در موقع وقوع بزه اراده خائن مدخلیت نداشته لیکن امین با سوء نیت رویه اتخاذ نموده و یا خود را مواجبه با وضعیتی کرده است که در موقع استرداد قادر به تسلیم آن نباشد بعبارة آخری قسمی برای حفاظت شیشی مورد امانت پیش بینی نموده که در موقع استرداد آن قادر نبوده باشد و در چنین موردی با آنکه در موقع وقوع بزه امین سوء نیت نداشته معذک گناهکار خواهد بود - بنا بر این بطور کلی استعمال بانلف و غیره نسبت بشیشی

مینماید - یا مالک ملکی نسبت بشخصی محکوم گردیده
و مستنکف از تادیه محکوم به میباشد و از طرف مقام صلاحیتدار
مال الاجاره ملك محکوم نزد مستاجر او توقیف و معذلك
مستاجر مال الاجاره را بهوجر تحویل مینماید و نظایر این
قبیل امور از لحاظ آنکه تسلیم انجام گردیده گناه خیانت در
امانت واقع گردیده است علاوه از عناصر سه گانه تاریخ و محل
وقوع گناه لازم الرعایه خواهد بود

تاریخ وقوع

از دو حال خارج نخواهد بود یا شیئی مورد امانت
بنا بوده است که عیناً مسترد گردد یا بنا بوده است بمصرف
معینی برسد در هر دو صورت چنانکه عین شیئی مورد امانت
باقی است تاریخ وقوع تاریخ مطالبه رسمی خواهد بود و
مبداء مرور زمان نیز از آن تاریخ میباشد و چنانکه شیئی مورد
امانت بیکى از اقسام خیانت تلف گردیده است تاریخ وقوع
تاریخ تلف یا تضييع یا استعمال یا مفقود کردن خواهد بود:

محل وقوع

محل وقوع گناه آن محلی است که گناه واقع گردیده
است و فایده تعیین محل بزه تعیین صلاحیت مراجع
رسیدگی خواهد بود و درین مورد - فرضاً شخصی لباس را
از دوخته فروش امانت گرفته که پس از امتحان در صورت
پسند وجه آنرا داده و امتناع نماید و بمحض اخذ لباس مزبور
که فرضاً در طهران بوده است با سوء نیت لباس هارا پوشیده
و بقزوین مسافرت نموده و در قزوین لباسها را بمعرض فروش
رسانیده و وجه آنرا مصرف مینماید - در این فرض با
اینکه محل فروش و مصرف وجه لباس قزوین بوده است
معذلك از لحاظ آنکه در طهران که محل اخذ لباس ها بوده
و بنا بوده در صورت پسندیدن لباس وجه آنرا بصاحبش بدهد
پوشیده و نداده است لذا محل وقوع خیانت طهران و دوائر
جزائی طهران صالح برای رسیدگی خواهند بود.

علاوه بر مراتب فوق بیکى از موارد قابل توجه در تعیین
مبداء مرور زمان نسبت بموضوع ما نحن فیه این است که

مورد امانت بدون قصدتقلب مشمول ماده ۲۴۱ نخواهد گردید
دویم - باید بضرر مالك یا متصرف بیکى از شقوق
فوق الاشعار اقدام نموده باشد - ولذا دخالت امین در شیئی
مورد امانت مادام که بضرر مالك یا متصرف نبوده کافی برای
ثبوت گناه نخواهد بود. در اینجا ممکن است که بضرر مالك
بامتصرف اقدام نموده منتها بمقیمه و تصور خود برای نفع
صاحب حق اقدام نموده معذلك بزه و گناه تحقق حاصل
نموده است - مثلاً شیئی مورد امانت را اجاره داده که بمالك
آن نفعی رسانیده باشد و بخلاف تصمیم و تصور امین شیئی
مورد امانت بیکى از اقسام مزبوره تصادف نموده و صاحب
حق متضرر گردیده است ولو آنکه قابل جبران هم بوده
باشد در چنین مورد عمل امین منطبق با ماده مزبوره خواهد
بود (۱) - زیرا اثر ارتکاب و فعل امین صاحب حق
متضرر گردیده است - و ضمناً تذکر داده میشود که شرط
وقوع گناه استفاده امین نبوده بلکه به تنهایی ضرر صاحب
حق برای خیانت در امانت و انطباق آن کافی خواهد بود.

سوم - آنکه تسلیم قبلی شیئی مورد امانت به امین
از عناصر گناه خیانت است - و مقصود از تسلیم خواه عملاً
تسلیم گردیده باشد و یا تحت اختیار امین گذارده شده و یا
باو منتقل کرده باشد - مثلاً در صورتیکه مستاجری پس از
تخلیه عین مستاجر اشیائی در آن باقی گذارده و مالك یا
موجر آن اشیاء را تصاحب مینمایند در چنین مورد از لحاظ
آنکه تسلیم قبلی انجام نگردیده نمی توان با ماده ۲۴۱
فانون مجازات منطبق نمود - باشیئی مورد امانت نزد مورثی
امانت بوده و پس از فوت مورث وراثت او تصاحب مینمایند
در چنین مورد نیز از لحاظ عدم تسلیم قابل تعقیب نخواهد
بود و نظایر این قبیل امور که فعلاً از درج آنها خود داری
می گردیم مشمول ماده مزبوره نخواهد بود ولی در صورتیکه موجری
عین مستاجر را بمستأجری اجاره داده و ضمناً قرارداد مینماید
که پس از انقضای مدت و تادیه آخرین قسط مال الاجاره
گلدانهای خانه متعلق بمستاجر بوده باشد و مستاجر قبل از
انقضای مدت اجاره و تادیه آخرین قسط گلدانها را تصاحب

(۱) نظریه نویسنده است.

هرگاه امانتی نزد امین بوده و از مجرای حقوقی تعقیب و با طول مدت شیئی مورد امانت مأخوذ گردیده معذک امانت گذار امین را بعنوان خیانت در امانت نیز تعقیب جزائی نموده است و متهم از لحاظ عدم تعقیب در ظرف مدت بیش از سه سال ایراد مرور زمان نموده و شاکی با استناد آنکه قضیه در دادگاه حقوقی مورد تعقیب بوده قاطع مرور زمان دانسته است - در چنین موردی با آنکه قضیه مورد تعقیب حقوقی بوده است در صورتیکه از تاریخ وقوع بیش از سه سال گذشته باشد شامل مرور زمان خواهد بود زیرا ماده ۵۱ قانون مجازات صریحاً تکلیف قضیه را تعیین نموده است

خانمه این نکته نیز تذکر داده میشود - که در کتاه خیانت در امانت از جهة آنکه دارای جنبه عمومی است بر فرض که متضرر و صاحب حق شکایتی نکرده باشد معذک بصراف اعلام بزه قابل تعقیب خواهد بود ولو صاحب حق و متضرر از اقارب و بستگان نزدیک متهم بوده باشد لیکن در صورت تسلیم شیئی مورد امانت و صرف نظر نمودن صاحب حق مقتضی است که مراجع رسیدگی در تعیین مجازات تخفیفی قائل شوند

سیدعلی قاضی عسکر

بحث در اطراف ماده ۱۳۰

آیین نامه قانون ثبت

۲- خلاصه بحث آقای

قسمت اول

در قسمت اول ماده ۵۸ آیین نامه سابق و ماده ۱۳۰ آیین نامه جدید را که متن هر دو نظیر هم می باشد باین مضمون «در مورد قنوات و چشمه سارها و املاک مشاعه هرگاه سهامی که درخواست ثبت آن شده مجموعاً بیش از سهام واقعی ملک یا قنات یا چشمه سار باشد محقق ثبت بدرخواست اداره ثبت بدون رعایت حد نصاب مذکور در ماده ۵۸۰۰۰۰ رسیدگی کرده رأی خواهد داد کسانیکه در این مورد برای محقق ثبت تسلیم نباشند میتوانند تا ده روز پس از ابلاغ رأی بدادگاه بدایت شکایت استینافی کنند (ماده ۵۸ آیین نامه سابق به ماده ۵۶ ربط داده و ماده ۱۳۰ آیین نامه فعلی بماده ۱۲۷ و مواد مزبور راجع بحد نصاب بوده و تفاوتی ندارند) و تفسیر و توضیح فرمودند باین بیان که اگر صاحبان سهام املاک مشاع و چشمه سارها و قنوات بیشتر از میزان

۱- مقدمه

در مجموعه حقوقی شماره ۲۳ سال سوم شماره ۸۸۲ الی ۸۸۶ مقاله از طرف آقای (که همواره مقاله های سودمندی بقلم ایشان در مجموعه مشاهده میشود) در اطراف ماده ۱۳۰ آیین نامه فعلی قانون ثبت «ماده ۵۸ آیین نامه سابق» راجع بصلاحت و طرز رسیدگی محقق ثبت و رویه هایی که ممکن است مورد عمل واقع گردد بحث شده اینک بنده هم در صدد برآمده در اطراف ماده مزبور بنویسد البته نظر بنده این نیست و خود را قابل آن میدانم که در مقابل نگارنده محترم اظهار اطلاع و جسارتی کرده باشم بلکه میخواهم چیز را که بنظرم رسیده بمرض خوانندگان محترم برسانم . بدو خلاصه بحث آقای سپس مواد مربوطه ۱۲۸-۱۲۹-۱۳۰ آیین نامه جدید و در خانمه عقیده خود را ذکر مینمایم .